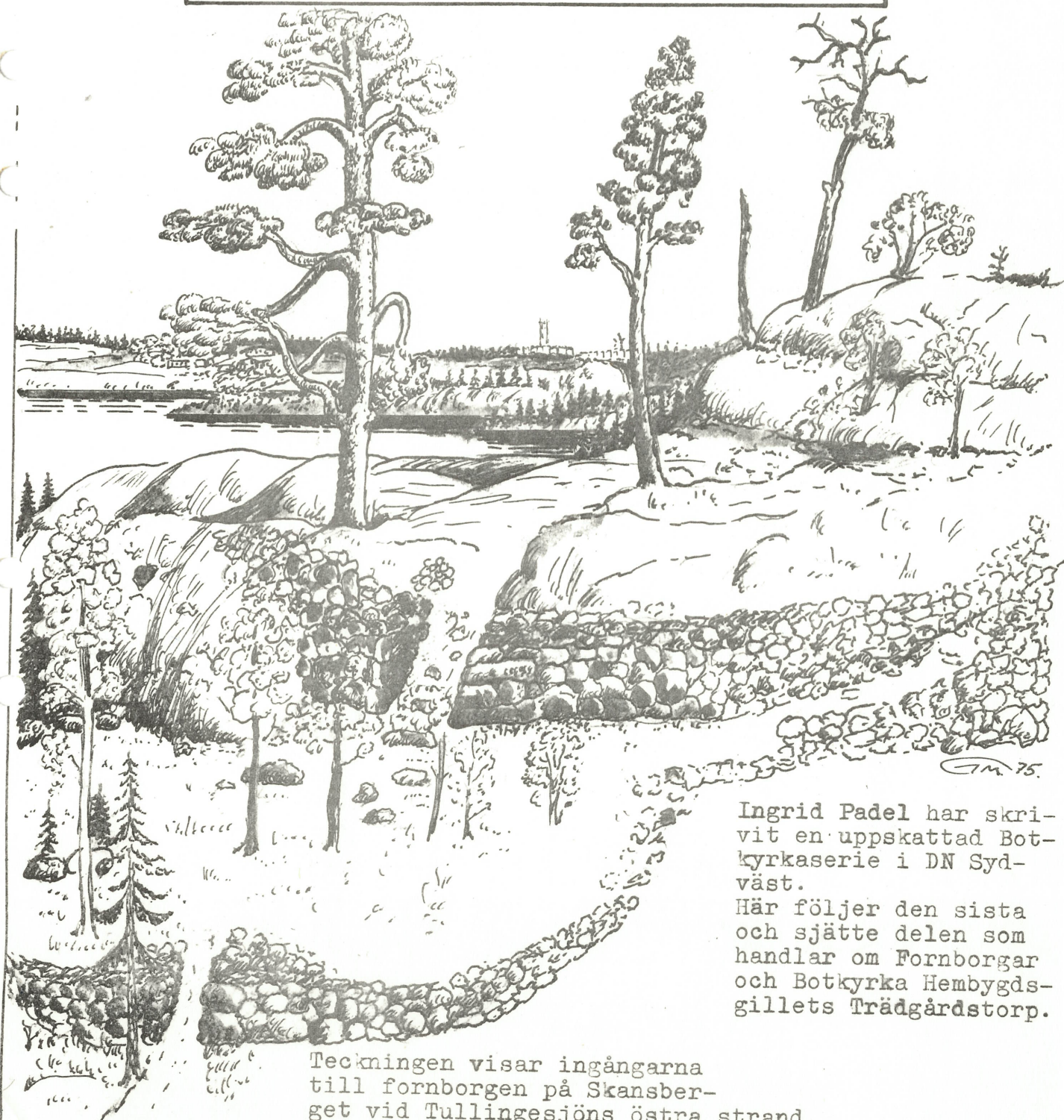




BOTVIDSBYGDEN

ORGAN FÖR BOTKYRKA HEMBYGDSGILLE



Ingrid Padel har skrivit en uppskattad Botkyrkaserie i DN Syd-väst.

Här följer den sista och sjätte delen som handlar om Fornborgar och Botkyrka Hembygds-gillet's Trädgårdstorp.

Teckningen visar ingångarna till fornborgen på Skansber-get vid Tullingesjöns östra strand.

"En händelse som ser ut som en tanke" är ett bevingat ord yttrat av Geijer i något historiskt sammanhang. Detta ord är befogat att användas när det gäller Botkyrka Hembygds-gilles val av "säte" i Tullinge.

Det är naturligt att hembygds-gillet valt Tullinge för sin verksamhet och sina byggnader. Här är historisk mark, här finns mycket av intresse ända från forntiden. Ett av de mest intressanta fornminnen är fornborgen på Skansberget vid Tullingesjön.

Fornborgarna, som daterar sig till 500-talet, var tillflyktsorter för bygdens befolkning när fienden närmade sig. De var byggda för att skydda människorna. Oftast var de placerade på ett högt och otillgängligt berg.

Så var det också med fornborgen på Skansberget. I väster stupar berget brant ned i sjön. I öster sluttar det minst och här har kraftiga murar byggts. Sådana finns också vid den norra och södra sidan. Nederst på södra sidan är en mur uppförd tvärs över mynningen till en liten dalgång. Genom muren går en smal ingång som leder till en förborg. Ovanför denna ligger en mur med ingång till det egentliga fästningsområdet. Högar av kaststenar ligger ännu kvar inom de numera delvis nedrasade skyddsmurarna.

Så här hittar ni

Skansberget ligger bortom bostadsområdet vid Tullingesjön. Det är lättast att hitta dit genom att åka vägen längs sjön. Där bebyggelsen slutar gör vägen en tvärkurva. Efter en knapp kilometer kommer man till en avtagsväg till vänster som heter Skansbergsvägen. Den slutar nedanför berget och sedan återstår en promenad på några hundra meter till fornborgen.

Hembygds-gillet's Trädgårdstorp.

Hembygds-gillet's "högborg" har gamla anor. Trädgårdstorp var ursprungligen bostad åt trädgårdsmästaren på Tullinge gård. Det är nämnt första gången år 1656. Då bodde Johan Adler Salvius på Tullinge. Han var mycket intresserad av trädgårdsskötsel och anlade en stor trädgård vid Tul-

linge gård. Gårdens trädgårdsmästare erhöll ett särskilt torp som bostad, Trädgårdstorp.

Nu har detta torp och dess mark tagits om hand av Botkyrka Hembygds-gille som bildades 1949. Torpet ligger vid Trädgårdstorp svägen som börjar vid busshållsplatsen vid Tullinge kyrka.



Trädgårdstorp har blivit Botkyrkas hembygdsmuseum. Hembygds-gillet har lagt ned stort arbete på att få kulturhistoriskt värdefulla byggnader. År 1970 uppfördes en bysmedja efter en modell av en gammal smedja från Tysslinge gård i Grödinge. Timret fick man från den gamla statarlängan Liselund som låg i närheten av Trädgårdstorp.

Utställning av skänkta föremål.

Samma år blev torpet Slätten uppbyggt. Det var ursprungligen en torpstuga som hörde till Hägelby och låg på dess marker i Tumba inte så långt från nuvarande Kassmyra skola. Stugan revs och transporterades till Trädgårdstorp.

Logen invigdes 1966 vilket innebär att hembygds-gillet fick en rymlig lokal för sin verksamhet.

Högbrink från Björkhaga, för gamla Botkyrkabor känd under namnet Mor Annas stuga, är under uppbyggnad på Trädgårdstorp. Den är avsedd att användas som bygdemuseum av skänkta föremål med historiskt värde.

En väderkvarn från Hallunda är under uppförande. Den är skänkt av generaldirektör Sten Wählin på Hallunda gård. Kvarnen härstammar från Rasbo socken i Uppland och skänkts som 50-årspresent till Sten Wählin som bankdirektör Per Wählin.

Bikupor och vävning.

Vill man förflytta sig bakåt i tiden bör man besöka de traditionella

hembygdsdagarna som hembygdsgillet arrangerar i maj varje år. Då kan man få se gamla hantverk utövas: kardning, spinning, vävning, trä-svarvning, smidning, keramik osv. Man kan till och med få en inblick i gilletts egna bikupor.

Det är en omfattande verksamhet som gillet bedriver. En del är av det underhållande slaget, t ex. folkdanslaget som då och då har uppvisningar. Ett särskilt danslag utför så kallade högre-ståndsdanser, ett spelmanslag finns också.

Arkiv med 1000 bilder.

Hembygdsgillet ger ut en tidning som bevakar allt som händer inom hembygdsforskningen. Där redovisas också de många gåvor av kulturhistoriskt värde som gillet får mottaga. För att få tidningen som utkommer 4 gånger om året, kan man bli medlem i gillet, vilket kostar 15 kronor.

En viktig del av gilletts verksamhet är fornminnesforskningen. Botkyrkabygden har många intressanta fornminnen och kulturminnesmärken. Fornminneskommittén har hand om gilletts bildarkiv som omfattar drygt 1000 bilder, de flesta från det gamla Botkyrka. Bilderna har varit utställda för allmänheten vid många tillfällen.

De historiska uppgifterna är hämtade ur

"Botkyrka socken" av Erik Castegren.

"Botvidsbygden" Botkyrka hembygds-gilletts tidning.

Bertil Dahlby

Är den tredje av Gillets medlemmar som får Botkyrka kommuns. Kulturstipendium. Detta för sina konstnärliga och dokumentära insatser inom fotokonsten och kulturminnesvården i Botkyrka.

Bertil är också verksam inom Gillets fornminneskommitté, där han fotograferat gammal bebyggelse och miljöer.

Vi gratulerar.



UNDER SOMMARMÅNADERNA HAR FÖLJANDE MEDLEMMAR FIRAT JUBILEUMSÅR:

Erik Castegren 95 år den 7/6
Henning Jämtin 70 år " 29/7
Berndt Carseberg 50 år" 1/8
Lilly Stenbäck 50 år" 14/8
Lars Ström 50 år 28/10

Gillet har bringat dem sina varmaste hyllningar.

Nya medlemmar:

Kajsa Tengnér	Tullinge
Jan Tengnér	Tullinge
Rose Marie Hedlund	Farsta
Bengt Sahlström	Tullinge
Jan Sahlström	Tullinge
Lars Sahlström	Tullinge
Rune Jungsand	Huddinge
Maria Wester	Tullinge
Lena Wester	Tullinge
Mats Wester	Tullinge
Marie Louise Persson	Tullinge
Kerstin Backlund	Tumba
Sven Gunnar Nilsson	Norsborg
An Wennberg Gamla	Norsborg
Solveig Erkesjö	Norsborg
Margareta Söderlund	Tullinge
Björn Torgilsson	Bromma

Vi hälsar er alla hjärtligt välkomna i gillet. Där är vi alla du.

Styrelsen.



En midsommarpojke
Lars ó Ankristin
Ax

En Augusti-
pojke, JOHAN
Birgitta och
Hans Stenbäck.

döpt i Gillets dop-
klädnad.

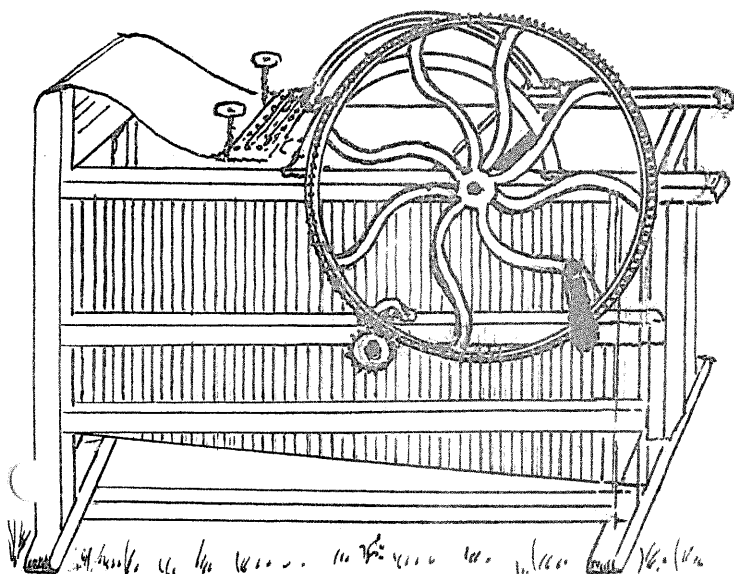
En septemberflicka ULRIKA, Inger ó
Björn Strandberg. Döpt i Gillets
dopklädnad.

En oktoberflicka, Britt ó Stefan
Wallón

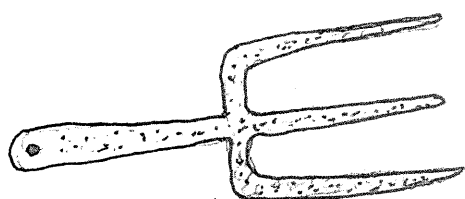
Gillet gratulerar och önskar
lycka till.

Gåvor.

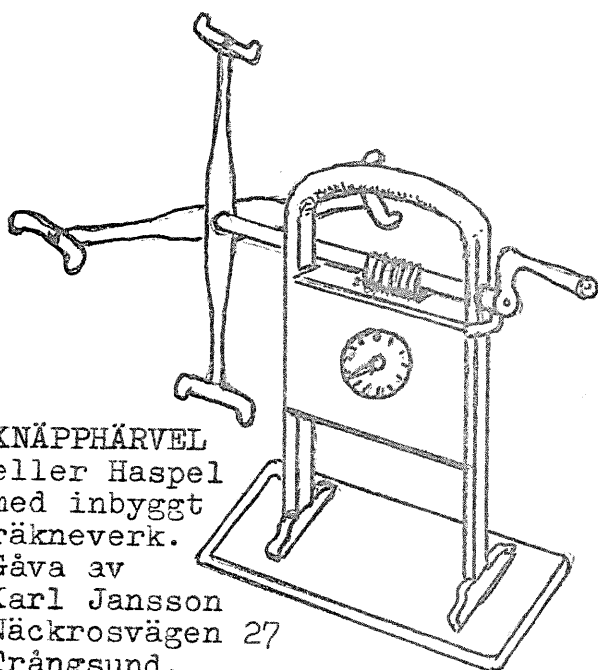
4



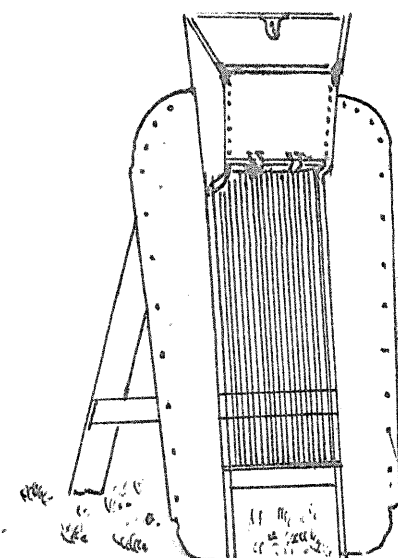
TRÖSKVERK för handdrift.
från Näs by, Björnlunda, Söderman-
land. Juli 1975.
Gåva av Alexis Blomberg.



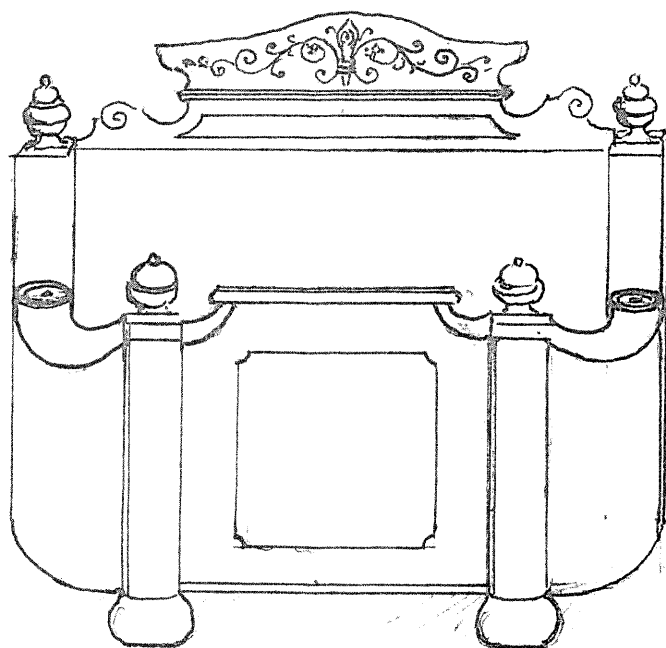
GREP, handsmidd.
funnen i jorden i närheten av
Trädgårdstorp, troligen från 1600-
talet. Gåva av upphittaren Olle
Erixon, granne till Trädgårdstorp.
Augusti 1975.



KNÄPPHÄRVEL
eller Haspel
med inbyggt
räkneverk.
Gåva av
Karl Jansson
Näckrosvägen 27
Trångsund.
förmedlad genom Avelins.



STRÄNGHARPA för rensning av ärtor.
från Näs by, Björnlunda, Söderman-
land. Juli 1975.
Gåva av Alexis Blomberg



IMPERIALSÄNG med hemvävt överkast
Gåva av Elsie ó Sten Karsbrink, i
uppslagsboken står att läsa: (Impe-
rialsäng = kejserlig) Imperialsäng
är en bred säng med hög rygg och
lägre framgavel. Den är utdragbar
i längdriktningen och började komma
i bruk vid 1700-talets slut.



"PAPPERSPELLAR", grönlalacke-
ut- och invändigt försedda
med rött band i överkanten.
8 st. Gåva av Nils Sandin.

Forts.

Forts. från föregående sida:

G Å V O R.

16 st bilder (svart-vitt) tagna vid Gillets Midsommarfest. Gäva av Bertil Dahlby.

Brännkyrka Hembygdsföreningsutlåning "MEDLEMSINFORMATION" Sept. 1975.

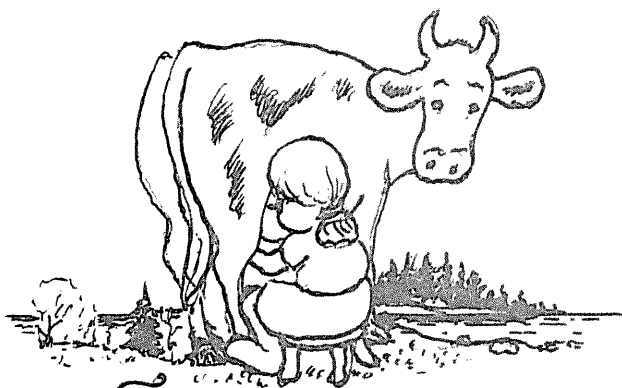
GRÖVRE FORMVIRKE. En billast genom Berndt Lundström.

Ett varmt tack

till alla givare.

- (och till alla dem som skänkt så många arbetstimmar för stolpladans och Högbrinks uppbyggnad, samt till dem som stått i köket och ordnat med mat och kaffe under arbetsdagarna.

Styrelsen



Från arbetsfältet.

(Ett intensivt arbete har pågått under vårmånaderna vid Trädgårdstorp för att vi skulle få upp en ny dansbana till midsommar.

Vi har ju fått en stolplada av Domänverket till det ändamålet.

Platsen röjdes där en gång 1920-talets dansbana har stått, en schaktmaskin lånades för att jämna till marken och gräva upp hål för plintarna.

Plintarna göts och de stående stolparna restes, vi köpte nya bräder till ett stort och fint dansgolv.

Så långt kom vi fram till midsommar och vi kunde således använda det nya golvet att dansa på under midsommarhelgen.

Under sommarmånaderna har vi vialat från byggnationen men i september startar vi på nytt. Vi har fått upp hammarbandet och takåsen. Det blev ett mycket tungt, tidsödande och riskfyllt arbete att få upp de stora stolparna. En del stockar var ruttna och fick bytas ut mot el-stolpar som vi köpt.

Nu är virke inköpt till takstolar och tak och arbetet pågår för fullt för att taket skall komma på innan höstrusket kommer på allvar. Vi skall också lägga papp, tegelläkt och tegelpannor. Så du som ännu inte haft tillfälle att göra någon insats har ännu en chans att göra din andel av jobbet.

Det finns medlemmar som ställer upp både lördag och söndag vecka efter vecka. Det är beundransvärt och de är verkligen värda en eloge.

Tänk vad det skulle kostat att leja för arbetet - då skulle det inte finnas många korvören kvar i Gillets kassa.

Eva

OM STOLPLADAN i senare skede berättar signaturen Elisabeth.

Arbetet på stolpladan börjar nu lida emot sitt slut. Det har gått åt många helgers arbete för att få på taket men nu är det där tackvare ett 10-tals idoga arbete, samt de som har lagat maten till de hungriga arbetarna. Allt har fått lagts på hyllan i respektive hem för arbetet med ladan.

Vissa gånger har de som tittat på när de har arbetat, hänt att de måste blunda för att det har sett så otäckt och farligt ut när de har balanserat ut på någon stock utan det minsta stöd eller något att hålla i förutom den del som skulle sättas på plats. Ibland var det problem med att få stockarna på plats de ville inte passa riktigt på den nya platsen ladan fått. Hammarbanden har ersatts med nya föredetta telefonstolpar. Taket är också nytt men har behandlats för att inte lysa alltför nytt emot det i övrigt gamla. På taket har man lagt papp.

Elisabeth

DEN SÅ KALLADE SLAPPDAGEN.

Söndagen den 22/6 var den sköna slappdagen efter midsommarhelgens arbete. Lennart och Lilly hade även i år upplåtit sin gräsmatta och stuga

vid sjön Ådrans väna strand i Hud-dinge.

I vattnet var det hela 21° så det var många som badade både frivilligt och ofrivilligt. Den ofrivilliga badningen gjorde Bosse Hammarling och Göran Furuliden när de välte med kanoten. Några passade på att ta simborgarmärket. Barnen badade och tyckte att det var toppen, den minsta badaren var Lena 1 år men som älskar vatten. Lennarts eka kom till flitig användning hela dagen Christer Clausen hade information inför den

kommande kanotsemestern i fjällen som några av medlemmarna skall göra. Han demonstrerade ett stormkök och den typ av mat som skulle användas. Doften var mycket aptitretande, anrättningen var höns med curry.

Belgienkommitteén passade på att ha sammanträde eftersom alla var samlade. Det solades, spelades och man kopplade av. Lennart Stenbäck, Olle Sahlström och Rose-Mari Hedlund spelade i den paus som som Belgienkommittén tog för att äta en korv. Solen hade strålat hela dagen och många hade blivit rödbrända varesig de hade velat det eller ej.

Lennart och Lillys gräsmatta hade blivit nedlegad av minst ett 30-tal personer under dagen.

Alla vi deltagare tackar för denna sköna avkopplande dag.

Elisabeth

Bolkyrkaträffen.

Lördagen den 25/10 hade Gillet sin årliga träff. Lokalen var i år Grödinge bygdegård. Ett 60-tal hade hörsammat inbjudan.

Vid framkomsten serverades ärtsoppa varm punch och ostsmörgås.

En av deltagarna hade tagit med sig en näverlur och blåste några låtar och berättade om instrumentets historia under tiden ärtsoppan äts. Under kaffepausen blåste han horn.

När alla var nöjda och belåtna togs borden bort och dansen började. Musiken hade fått förstärkning från andra spelmanslag, 8 dragspelare, 1 violinissa, 1 gitarrist och våra egna spelmän

Walle Karlsson och Olle och Bengt Sahlström. Dragspelarna kom från en dragspelskurs i Stockholm och deras lärare Edvin Pihl som också hade de andra två spelmännen med sig.

I närheten av lokalen pågick ett bilrally varför det blev trångt om parkeringsutrymme. Vi som hade hyrt Bygdegården hade ju företräde så det ordnade sig så småningom.

Under kvällens lopp dansades några folkdanser och gilledanser. Efter kaffepausen fortsatte dansen som avslutades med allsång.

Elisabeth

FOLKDANSLAGETS KONTAKTER UTANFÖR KOMMUNENS GRÄNSER:

Hälsingehambon hade i år maximerat antal deltagare, summan hade stannat på 1000 par. Ifrån gillet deltog 3 par, bäst placerade sig Jan-Olov Engqvist och VIVEKA Gruth som kom på 12:e plats. Övriga deltagare var Ingrid och Gunnar Avelin, Karin och Arne Mattsson.

Till Spelmansstämman som hölls i Turinge i slutet av augusti, deltog 6 medlemmar från gillet som åhörare.

I Folkdansträffen i Hallstahammar var det 4 par ifrån gillet d. 18/10 Där bjöds på en ovanlig rätt för träffar, fylld paprika, korv och champinjoner. Alla åt sig mätta men orkade ändå dansa av hjärtans lust.

Spelmansstämman i Uppsala d. 19/10 Både datum och plats var i år ändrade på grund av reparationer i aulan på universitetet. Trots bytet av lokal och datum inverkar det inte på deltagarantalet.

Nöjd och kursverksamhet.

Den 22-23 mars hade Ingegerd och Elsie information i bandvävningens ädla konst.

Det blev inte så stor anslutning som de hoppats på (kunde det möjligt bero på att det var något festligt i Dalom?)

Vi som hade slutit upp vid Torpet tyckte i alla fall att det var både intressant och lärorikt, inte minst det instruktiva och lättsamma föredrag som Margit Hultman höll om skräväsandet

Den 13 - 19 oktober hade Ingegerd planerat att vi skulle få följa upp och repetera de olika gammaldags slöjdmoment som vi gått igenom tidigare. Det skulle bli nålbindning, vi skulle få pröva på att karda och spinna ull. Väva fläta och bricka band.

(Tyvärr inställt på grund av för få anmälningar).

HOPPAS PÅ BÄTTRE ANSLUTNING NU!

Den 16 november blir det halm- eller rotflätning.

Är du intresserad att delta vid detta tillfälle så ring snarast till Ingegerd och anmäl dig.



Den 30 nov.
stöper vi ljus
på Trädgårdstorp
torp och mellan
"doppen" tillverkar
vi julpynt
till Julmarknaden.

.....

Söndagen den 7 dec.
har Gillet sin sedvanliga
julmarknad vid
Trädgårdstorp.

Förutom det att vi hoppas på din medverkan under själva marknaden så vädjar vi som vanligt till Dig! Kan du baka några bullar, småkakor eller mjuka kakor och kan du skänka någon eller några vinster av hemslöjds-karaktär till tombolan eller till amerikansk lotteri. Ring i så

fall till Ingegerd Lindström 7780849 eller Eva Sandin 433672 och tala om vad det blir.

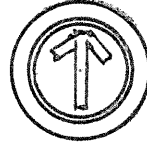
Vi tackar på förhand.

Torparmör.

Festkommittén

Arrangerar: Luciafest ev. i större arrangeman och lokal. Närmare meddelande härom.

Nyårsvaka på Trädgårdstorp.



TULLINGE CENTRUM

inviges den 29 november 1975.

Bötkyrka Hembygdsgille deltar. Bildarkivet utställer Tullingebilder. Ev. folkdans och folkmusik. Smedjan med smidesarbeten.



Hoppas att det var många av Gillets medlemmar som såg våra Belgiska gäster i deras dräkter och att Ni då också lade märke till att det inte fanns någon som uppträdde utan huvudbonad.

När får vi se våra egna dansare med huvudbonader?

Ni måste minnas att en dräkt är inte komplett utan tillhörande mössa, hatt eller klut.

Enligt gammalt var det bara unga ogifta flickor som fick vara utan huvudbonad men de hade då oftast håret flätat och konstrikt uppsatt med band. De skulle ju tjusa till sig en karl och håret var enligt den tidens synsätt, kvinnans skönaste prydnad.

När de sedan gift sig så var det makens privilegium att få sin hustrus utslagna hår och de skulle helst inte få visa det för någon annan.

Därför skall kluten hålla håret borta från ansiktet och bär man bindmössa så skall inte tyllstycket stå som en gloria kring ansiktet utan ligga slätt över håret för att dölja det.



Vi är ju noga med att bära våra dräkter rätt i andra avseenden så låt oss följa gamla traditioner och seder även beträffande våra huvudbonader och skall vi vara riktigt ärliga så passar nog inte våra moderna frisyrier så vidare bra ihop med de gamla dräkterna.

Så låt oss i fortsättningen få se att Gillets medlemmar har huvudbonader till sina dräkter och låt dom inte ligga hemma.

Alltså på med huvudbonaderna både kvinnor och män.

.....

Är Du säker på att delarna till Din dräkt är de rätta? Huvudbonad, ytterplagg, förkläde??

Du kan få det kontrollerat vid dansövningen den 21 nov. på Trädgårdstorp.

Pålskeövning

pågår f.n. varje torsdag f.o.m. den 2 okt t.o.m. den 11 dec. under ledning av Helge och Ruth Berg. (egen musik).

KURSER:

Kurspaketet del III (anordnad av Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur, i samarbete mellan Stockholms distrikt och Södermanlands distrikt) har genomgått den 29/10 - 2/11 1975 på Solbacka kursgård av följande medlemmar från Botkyrka Hembygdsgille:

Ingegerd Lindström (dräkt- och slöjddelen).

Ingrid och Gunnar Avelin (dans- och lekdelen).

Britt Inger Hultman (barn- och ungdomsledardelen)

Kurs för medhjälpare vid lekledningar har genomgått av Inger Hammarling tisdagarna 7/10, 21/10 och 4/11 1975 på Mariatorget 1 C i Stockholm

"Blåbärskurs" (=Kurs för 14-16 åringar som skall bli ledare för barn- och ungdomslag) har genomgått av Karin Hultman och Marie- Karsbrink enl följande:

15/10 Sofia Ungdomsgård
22/10, 29/10 och 5/11 på Fältöver-
Sten.
8/11 - 9/11 på Stensnäs kursgård.

Kurs i Scenisk presentation del I och II genomgås för närvarande av Ingrid Avelin.

Plats: Kungsgatan 23 i Stockholm
följande söndagar: 19/10, 26/10, 9/11, 23/11.

samt kursavslutning (platsen okänd 2/11) 29/11 - 30/11 1975. Draguden på värmdö??

Kursbidrag för de olika kurserna har sökts från Botkyrka kommun

Botkyrka kommun har inbjudit representanter från föreningarna verk- samma inom kommunen att delta i en konferens på Sänga-Säby kursgård den 15/11 - 16/11 1975.

Från Gillet har Lars-Gunnar Lindström och Sten Karsbrink anmälts.

Distriktets promenadorientering till Solsäter äger rum söndagen den 23 november 1975. Vore trevligt om vi kunde bli ett litet eller stort gäng från Gillet! Ingrid Avelin lämnar närmare upplysningar.

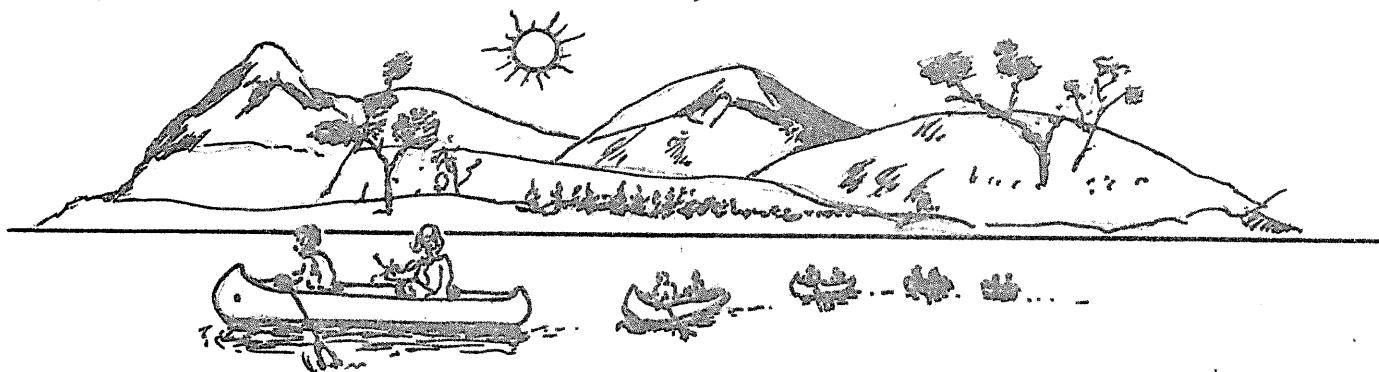
Gammaldanskurser.

pågår f.n. i Gillets regi på Fyren onsdagar med början den 24 sept. och avslutas den 10 dec. c:a 46 deltagare. Ledare Björn och Inger Falk. Musik: Olle och Bengt Sahlström.

Gammaldanskurs i samarbete med "Kursverksamheten" i Brunnaskolan i Hal-lunda, på tisdagar med början den 23 sept. och avslutas den 2 dec. Ledare: Lars-Gunnar Lindström. Musik: Olle Sahlström.

Gemensam dansafton för båda kursernas deltagare kommer troligen att hållas på Fyren den 3 dec.





Dagbok från en kanot.

För några av oss började det hela med samling hos Lundströms i Stuvsta en fredag kl. 18.00.

Vi som samlades var Birgitta, Nils-Gunnar, Sven-Gunnar, Berndt, Lillan och Susanne. Efter det att vi hämtat upp Vera styrde vi bilar na norrut. Vi passerade både norr-tull och Uppsala med god fart och lyckades inte stanna förrän i Gävle där vi åt och provianterade godis.

Nästa plats som vi intog var en äng söder om sundsvall där vi tältade över natten.

Tidigt på lördagen fortsatte vi mot norr och så småningom befann vi oss plötsligt stående på torget i Lycksele, spanande efter en viss inföding som skulle vara vägvisare i det främmande landet. Efter en del irrande i staden hittade vi Christer vid ett matbord (var annars) tillsammans med Hasse och Ingela. När nu alla var samlade åkte vi till Ånsele vid Vindelälven och hämtade kanoterna och där-efter for vi till Clauséns stuga för övernattnig. På söndagen startade vi färden västerut på Blå vägen via Stensele och Kittelfjäll till Gielas där vi sjösatte kano-terna. När vi packat ner utrust-ningen gav vi oss ut på för oss ovana ~~en~~ något vinglig kanotning. Sjön som vi startade på låg stilla och blank och vi kom i alla fall framåt mot den åmynning som vi skulle svänga in i. Men bakom den första kröken stötte vi på något som hejdade vår framfart definitivt. Det var en fors som vi skulle uppför. Några av oss körde o-hjälpligt på grund, andra åkte baklänges med vattnets hastighet.

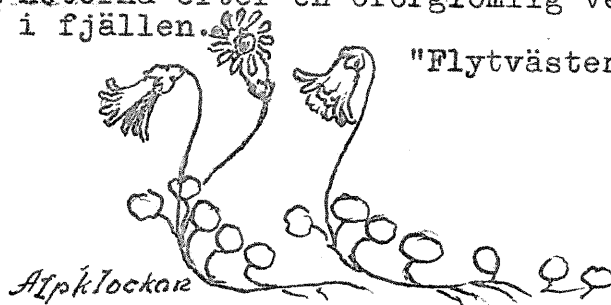
Det hela slutade med att vi fick vada uppför forsen med kanoterna på släp.

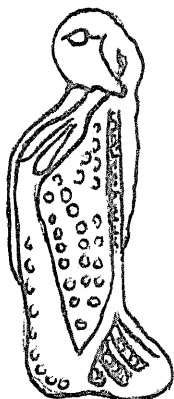
Den något fuktiga inledningen gjorde att vi ganska snart sökte upp en lägerplats för natten. Här stannade vi även hela nästa dag som ägnades åt kanotträning samt ytterligare en natt till då en del påstod att det var kallt ute. Nästa dag fortsatte vi uppför ån och vi klarade oss igenom flera forsar. Vi kom så småningom till en sträcka där vi måste dra kanoten på kanotvagnar c:a 3 km. (= 1 norrländsk km. enl. vägvisaren) upp till en ny sjö där vi slog läger.

Dagen därpå paddlade vi till andra sidan sjön där några av oss klättrade vidare upp på ett fjäll där vi kunde roa oss med snöbolls-kastning samt beundra den underbara utsikten över den omgivande fjällvärlden. När vi efter den ansträngande utflykten återvände till lägret så smakade den frystorkade maten om möjligt ännu godare än tidigare. Den femte dagen återvände vi till startpunkten för kanotfärden. Det gick med en väldig fart eftersom vi nu passerade nerför alla forsar.

Vi hade haft ett fantastiskt fint väder under hela färden men just som vi lagt upp kanoterna på biltaken så brakade ett väldigt åskväder löst. Vi anlände så småningom till stugan i Lycksele där vi övernattade och dagen därpå lämnade vi tillbaka kanoterna efter en oförglömlig vecka i fjällen.

"Flytvästen"





I en grav vid Sibble i Grödinge har man funnit denna lilla silverfigur föreställande en vi-kingakvinna. Den sköna damens bild återges i naturlig storlek.

EN BUSSFÄRD I GRÖDINGE:

Den av fornminneskommittén planerade bussfärden ägde rum söndagen den 14 sept. Denna gång med en rundtur i Grödinge.

Kl. 9 hade hade ett 30-tal mor-gonpigga medlemmar från Gillet samlats vid Tullinge Järnvägsstation där en bekväm turistbuss från Stjärnhov med en glad och gemytlig chaufför väntade oss. Till tonerna "Nu ä då sommar nu skiner sola" gick färden mot Tumba station där också några medlemmar väntade oss.

Sedan deltagarna hälsats välkomna gick färden vidare mot Grödinge nu till tonerna "Det är sol bort-över fjällen". Den första anhalten var Smällan vid Malmsjöns östra ände. Här mötte oss vår guide Brita Söderberg, medlem i Gillet. Brita som kan det mätta om Grödinge, vilket hennes nyligen utkomna Grödingebok vittnar om. Även Sven-Gunnar slöt till här. Sven-Gunnar är väl förtrogen med de flesta av Grödinges fornminnesmärken.

Rundturen började, och stannade först vid Norga vid sjön Getarns s.v. utlopp. Här blev förutom de gamla byggnaderna den gamla kvarnen föremål för vårt besök, den fungerar numera som ett kvarn-museum. Färden gick vidare till Iselsta, Uringe gård. Byrsta som tidigare haft en kvarn, numera ri-ven. Nästa mål var Näs by med sina gamla byggnader. Härifrån gick färden till Berga omgivet med många gamla fornlämningar. Härifrån gjorde vi en vandring upp på bergsryggen norr om Snäckstavik där det stora röset på bergets högsta punkt beskådades så ock den storslagna utsikten över Kagg-Mörkö- och Himmerfjärdarna. Vi vände åter ner till bussen där matsäckskorgarnas innehåll lät sig väl smaka i en vacker hage vid sidan av ett gravfält.

Färden gick vidare till den väl underhållna bondgården Kasshamra nära Marieberg. En av de väl underhållna byggnaderna var inredd till bygde-museum. Härifrån gick färden till Grödinge kyrka med anor från 1300-talet. Kyrkan har mycket ståtliga tegelvalv, från slutet av 1400-talet, från samma år är också det stora imponerande triumfkrucifixet. Kyrkan är liksom Botkyrka ombyggd och tillbyggd vid flera tillfällen. Predikstolen från 1600-talet. Altartavlan skänktes till kyrkan 1862. Färden fortsatte härifrån till Marieberg som äges av vår guide Brita Söderberg. Från en terrass där huvudbyggnaden en gång har stått, berättar Brita om Mariebergs olika ägare, att de nuvarande flyglarna med manbyggnaden uppförts 1705, och att manbyggnaden genom en fotogenlampas explosion brann ner till grunden år 1883.

Brita visade oss nu den norra flygeln gårdens corps de logi där Brita har sin bostad med många vackra antikviteter och klenoder.

Nästa sevärdhet var den södra flygeln vars översta våning är mu-seibetonad och inredd till en trivsam gillestuga med idel gamla kulturhistoriska ting.

Det var dags för hemfärd och Georg Malmkvist tackade å deltagarnas vägnar Brita för en underbar dag, för allt som vi har fått se och höra om den forna Grödinge socken, dess nejder, dalgångar som minner om vi-kingatidens segelleder, dess vackra gårdar och herresäten och icke minst besöket på Marieberg.

=====

På grund av bristande utrymme i Botvidsbygden kan ej Olle Sahlströms gedigna dagbok med 11 helsider om belgiska folkkonstgruppen Drieske Nijpers besök hos Gillet införas här. Men kommer helt att bifogas i Gillets Årsberättelse i Ord och Bild för 1975.

=====

Redaktion: Georg Malmkvist och Inger och Björn Falk
Adr. Malmgårdsbacken 2 14600
Tullinge. Tel. 7781711-0755.66563.

.....